

opusdei.org

Prelatovo pismo (10. veljače 2024.)

U ovom novom pastoralnom pismu, prelat Opusa Dei nudi neka razmišljanja o kreposti poslušnosti, u svjetlu kršćanske poruke i poziva u Djelo.

10.02.2024.

Predragi! Neka mi Isus čuva moje kćeri i sinove!

1. Prije nekoliko godina napisao sam vam pismo posvećeno slobodi. Svi ćemo mi pokušati razmatrati o njemu i unijeti ga u svoj svakodnevni

život. Tada sam vas podsjetio da smo pozvani činiti stvari iz ljubavi, a ne samo iz obveze. Želimo izbliza slijediti našega Gospodina, ispunjavajući njegovu volju, potaknuti željom da odgovorimo na njegovu ljubav. Sada vam pišem o poslušnosti, koja se na prvi pogled može učiniti kao vrlina suprotna slobodi. Ipak, vrlo dobro znamo da je, u stvarnosti, prava poslušnost posljedica slobode. Štoviše, suprotno onome što bismo mogli očekivati s čisto ljudskog gledišta, kršćanska poslušnost vodi do sve veće slobode.

Prije nekoliko desetljeća, veliki intelektualac koji je pomno proučavao djela svetog Josemarije ukazao je na važan doprinos našeg utemeljitelja, naime na činjenicu naglašavanja da u kršćanskom životu sloboda ima određenu prednost nad poslušnošću.[1] Slušamo jer nam se "da" vršiti Božju volju, jer je to najdublja želja naše duše. Zapravo,

poslušnost bez slobode nije dostojna ljudske osobe, pa tako ni sina ili kćeri Božje.

Ljubav je, kao što dobro znamo, puno više od puke prolazne sklonosti naših osjećaja. Ljubav podrazumijeva spremnost dati život za nekoga (usp. Iv 15,13). Stoga je jedna od njezinih najdubljih manifestacija poistovjećivanje naše volje s voljom osobe koju volimo: „Želim što ti želiš, želim jer ti to želiš, želim kako ti želiš, želim kad ti želiš.” [2]

2. Svi smo mi često razmatrali, više ili manje, Božji plan ljubavi za svijet. Ovaj plan uključuje stvaranje kao i nadnaravno uzdizanje, iz čiste ljubavi, da podijeli sreću Presvetog Trojstva sa svakim muškarcem i ženom, i da nam da život koji ispunjava svaku čežnju našeg srca. Ali od samog početka, grijeh se također osjećao u svijetu, grijeh

naših praroditelja, koji je u osnovi bio čin neposluha.

Ipak, nikada se ne bismo trebali umoriti od razmatranja sa zahvalnošću da nas Bog nije htio prepustiti našoj sudbini. U odluci najslobodnije moguće ljubavi, koju ne možemo razumjeti jer nadilazi naš slab razum, poslao je svoga Jedinorođenca da nam vrati svoje prijateljstvo. Kada Isus umire na križu za cijelo čovječanstvo – za vas i za mene – daje svoj život u činu pune poslušnosti volji svoga Oca. Sloboda i poslušnost usko su isprepleteni u priči o spasenju. Žalosne posljedice ljudske neposlušnosti otkupljene su Kristovom poslušnošću. Njegova nam milost daje mogućnost življenja u slobodi djece Božje.

3. Na ovim stranicama želio bih vas pozvati da sa mnom razmatrate o nekim aspektima krepости poslušnosti, koja je tako središnja za

otajstva naše vjere, a u isto vrijeme tako prisutna u životu svake osobe. Potreba za poslušnošću dio je ljudskog života na više razina, budući da postoje obvezni zakoni i pravila: od sadržaja prirodnog zakona do zakona građanskog suživota; od poslušnosti koju djeca duguju roditeljima do poslušnosti onih koji su dobrovoljno preuzeli ozbiljnu obvezu prema drugim osobama ili institucijama. U analognom smislu, činjenica da osoba slijedi svoju savjest također se može promatrati kao poslušnost. A u još širem smislu, slijediti određene duhovne savjete također se može nazvati poslušnošću.

Budući da smo potpuno uronjeni u današnju kulturu, svi shvaćamo da se poslušnost rijetko smatra nečim pozitivnim. Umjesto toga, na nju se gleda kao na ponekad neizbježnu nužnost, koju se pokušava izbjeći što je više moguće, budući da se čini

suprotno velikoj vrijednosti slobode. Osim toga, u nerijetkim sredinama postoji kriza autoriteta, ali i viđenje svake podložnosti kao nečeg negativnog, kao neizbježne iznimke sposobnosti prosuđivanja i odlučivanja. Tako, primjerice, današnja pojačana osjetljivost na svaku vrstu zlorabe moći, iako sama po sebi vrlo pozitivna i nužna, ponekad može nepravedno dovesti u pitanje sve oblike vlasti. U stvarnosti, postoji urođena sklonost neposlušnosti, koja je nasljeđe istočnog grijeha kada je „čovjek, kušan od đavla, dopustio da njegovo pouzdanje u njegova Stvoritelja umre u njegovom srcu (usp. Post 3,1-11) i, zlorabeći svoju slobodu, oglušio se o Božju zapovijed.”[3]

Da bismo razumjeli najvišu vrijednost poslušnosti i njezinu egzistencijalnu povezanost sa slobodom, moramo se uzdići iznad ovih potrebnih razina poslušnosti u

ljudskom društvu i kontemplirati Isusa Krista. To je još jedan aspekt njegove središnje važnosti koji mora biti cilj našeg života: da Krist vlada u našim srcima i upravlja cjelokupnim našim postojanjem.

„Naučimo od Isusa živjeti poslušnost. Htio je Evanđelistu staviti pod pero taj prekrasan životopis koji na latinskom ima samo tri riječi: erat subditus illis (Lk 2,51): bio im je poslušan. Vidite kako je poslušnost nužna za dijete Božje! Sam Bog je došao poslušati dva stvorenja, vrlo savršena stvorenja, ali ipak stvorenja: Svetu Mariju – veću od nje je samo Bog – i svetog Josipa. I Isus ih posluša.”[4] Sin Božji želio je biti potpuni čovjek i, kao svaki dobar sin, poslušati Mariju i Josipa, jer je znao da je time poslušan Bogu Ocu. I ta je poslušnost obilježila cijeli njegov život na zemlji, sve do njegove poslušnosti na križu (usp. Fil 2,8).

Pokoravanje Bogu

4. U strogom smislu samo je Bog vrijedan poslušnosti uvijek i u svakom trenutku, jer On jedini u potpunosti poznaje put koji svakoga od nas vodi do sreće. „Ako budeš slušao glas Jahve, Boga svoga, i pazio da vršiš sve njegove zapovijedi koje ti danas naređujem, Jahve, Bog tvoj, uzdignut će te iznad svih naroda na zemlji“ (usp. Pnz 28,1). Mojsije zatim opisuje sve blagoslove koje će njihova poslušnost donijeti ljudima.

Na neki način, sva biblijska objava je pedagogija koja vodi do najinteligentnije i najslobodnije poslušnosti. To je poslušnost koja nas vodi do potpunog postignuća onoga što uistinu jesmo, poistovjećujući svoju volju s Božjom u bezuvjetnom *da*. Stoga, preko proroka i unatoč brojnim izdajama od strane njegova naroda, Bog im nastavlja govoriti: „Slušajte glas moj, i ja ću vam biti

Bog, a vi ćete biti moj narod; i idi svim putem koji ti zapovijedam da ti dobro bude” (Jr 7,23). Naši mali planovi postaju veliki kada su integrirani u Njegove; stvari nikad nisu bolje za nas nego kada hodamo Božjim putovima.

Krist nam se pokazuje kao poslušan sin. Poslušan, prije svega Mariji i Josipu, rodbini i vlasti. Ali prije svega poslušni Bogu Ocu. Isus svoju hranu nalazi u vršenju Očeve volje: „Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i izvršiti djelo njegovo” (Iv 4,34). Čak i u svojim najtežim trenucima, Sin čini Očevu volju svojom, unatoč dubokoj svijesti o patnji koja to za sobom nosi: „Oče, ako hoćeš, ukloni ovu čašu od mene. Ali ne moja, nego tvoja volja neka bude“ (Lk 22,42). Sveti Pavao piše da se „našavši u ljudskom obličju ponizio i postao poslušan do smrti, i to smrti na križu” (usp. Fil 2,7-8).

Ali nije Kristova smrt sama po sebi ta koja nam je donijela spasenje, nego njegova slobodna poslušnost Ocu puna ljubavi kako bi postao jedan od nas i dao svoj život za svakoga od nas: „Poslušnošću jednoga čovjeka mnogi će postati pravedni.” (Rim 5,19). Njegova poslušnost nije ograničena na određene trenutke ili slučajeve, nego je način djelovanja u svakom trenutku, poslušan je "do kraja" (Iv 13,1).

5. Kada su nacionalne i vjerske vlasti zabranile svetom Petru da propovijeda u Isusovo ime, on je odgovorio: „Moramo se više pokoravati Bogu nego ljudima" (Djela 5:29). No, kako je primijetio Benedikt XVI., „to podrazumijeva da doista poznajemo Boga i da mu se doista želimo pokoravati. Bog nije izgovor za nečiju osobnu volju, nego je doista Onaj koji nas zove i poziva, ako treba, i na mučeništvo. Stoga, u mjeri ove riječi koja otvara novu povijest

slobode u svijetu, molimo prije svega da upoznamo Boga, da upoznamo Boga ponizno i istinski, i da upoznajući Boga, naučimo istinsku poslušnost koja je temelj ljudske slobode.”[5]

Oni koji žele upoznati Boga poduzimaju ovu stalnu potragu s velikom nadom i povjerenjem, jer od Njega ne možemo očekivati ništa osim blagoslova, čak i ako su ponekad nejasni ili teško razumljivi, ili nas tjeraju na patnju. U tom smislu, osobna molitva također uključuje stav poslušnosti.

„Gospodine,” molio je sveti Josemaría, „spremni smo poslušati što god nam želiš reći. Obrati nam se: pažljivi smo na tvoj glas. Neka tvoje riječi rasplamsaju našu volju da gorljivo krenemo u tvoju poslušnost.”
[6]

Božja volja i ljudsko posredovanje

6. Ono što Bog želi za nas često nam se predstavlja posredstvom drugih. U prvom redu dolazi kroz Crkvu, otajstveno tijelo Kristovo.

„Poslušnost je temeljna odluka da prihvatimo ono što se od nas traži, i da to učinimo kao konkretan znak univerzalnog sakramenta spasenja koji je Crkva.” [7] Bog također može učiniti da svoju volju vidimo kroz ljude oko nas, s većim ili manjim autoritetom, ovisno o specifičnom kontekstu. Budući da znamo da nam Bog može govoriti kroz druge ljude ili kroz obične događaje, uvjerenje da možemo čuti njegov glas u njima, stvara u nama poslušni stav prema njegovim naumima, koji se također može skrivati u riječima onih koji nas prate na našem putu.

Sveti Josemaría, svjestan delikatne prirode ovog posredovanja (slušanje Boga, ali preko običnih muškaraca i žena), savjetovao je njegovanje stava poniznosti, iskrenosti i unutarnje

šutnje. „Ponekad šapatom, duboko u našoj savjesti, sugerira nam svoje želje; i moramo pažljivo slušati kako bismo prepoznali njegov glas i bili vjerni. Često nam govori preko drugih ljudi. Ali kada vidimo njihove nedostatke ili sumnjamo jesu li dobro informirani – jesu li shvatili sve aspekte problema – osjećamo se sklonima neposlušnosti. Sve ovo može imati božansko značenje, jer Bog nam ne nameće slijepu poslušnost. On želi da se mudro pokoravamo i da se moramo osjećati odgovornima za pomaganje drugima svjetlom vlastite inteligencije. Ali budimo iskreni prema sebi: ispitajmo, u svakom slučaju, pokreće li nas ljubav prema istini ili sebičnost i vezanost za vlastiti sud.”[8]

7. Štoviše, trebamo imati na umu da oni koji imaju položaje vlasti na različitim razinama nisu pozvani na to jer su savršeni. Ne obaziremo se na one na vlasti zbog njihovih

osobnih kvaliteta. „Kakva šteta što vam onaj tko je glavni ne daje dobar primjer! Ali, slušate li ga zbog njegovih osobnih kvaliteta? Ili zgodno tumačite *obedite praepositis vestrīs* svetog Pavla, 'slušajte svoje vođe,' s vlastitom kvalifikacijom – uvijek pod uvjetom da imaju vrline po mom ukusu”?[9]

To također ne znači da oni koji daju upute ili savjete ne mogu pogriješiti. Oni to dobro znaju i, ako treba, tražit će oprost. S inteligencijom i iskrenošću te u kontekstu nadnaravne vjere i povjerenja, uvijek se možemo suočiti s ovom mogućnošću pogreške na ovaj ili onaj način, ovisno o prirodi stvari i području o kojem se radi. I činimo to s poniznošću, jer razumno je barem malo posumnjati u vlastitu prosudbu i s povjerenjem razgovarati s onima koji su na vlasti kad nam se čini da su pogriješili.

Sveti Toma objašnjava da je poslušnost vrlina koja nas potiče da ispunimo legitimnu zapovijed onih koji su na vlasti, budući da je ta poslušnost očitovanje Božje volje.[10] Naravno, nije svaka legitimna direktiva nužno najbolja moguća. Unatoč tome, poslušnost će tada biti put do plodnosti, budući da ponekad Bog pridaje više nadnaravne vrijednosti poniznosti i jedinstvu nego činjenici da je više ili manje u pravu. Otuda važnost nadnaravnog pogleda, ne ograničavanja na samo ljudsku procjenu primljenih indikacija.

U svakom slučaju, oni koji su na vlasti trebaju imati iznimnu profinjenost kako ne bi nepotrebno nametali vlastite kriterije i spriječili da se njihove upute ili savjeti tumače kao da su kristalno jasan izraz Božje volje. Kao što sam vam napisao u svom pismu od 9. siječnja 2018.: „Davanje uputa s poštovanjem

prema dušama znači prije svega delikatno poštivanje privatnosti savjesti, bez brkanja vlasti i duhovne pratnje. Drugo, ovo poštovanje navodi na razlikovanje smjernica od onoga što su samo prigodni poticaji, savjeti ili prijedlozi. I treće (i zbog toga ne manje važno), jest potreba vladanja s tako velikim povjerenjem u druge da se uvijek pokušava uzeti u obzir, koliko je to moguće, mišljenje ljudi koji su uključeni” (br. 13).

Razmotrimo prije svega Kristov primjer. „Isus sluša Josipa i Mariju. Bog je došao na svijet poslušati, i slušati stvorenja.”[11] Vrlo je značajno da, nakon što je Isus rekao svojim roditeljima u Hramu, „Moram biti u onome što je Oca mojega”, sveti Luka dodaje da Isus „*erat subditus illis*, bio im je poslušan” (usp. Lk 2,49-51). Slijedenje Božje volje, koju moramo tražiti uvijek i u svemu,

često se nalazi u slijedenju određenih ljudi s povjerenjem.

Poslušnost i sloboda

8. U čitavoj ljudskoj povijesti nijedan čin nije bio tako duboko slobodan kao sebedarje našega Gospodina na križu (usp. Iv 10,17-18). „Gospodin je krunu svoje slobode proživio na križu kao vrhuncu ljubavi. Kad su mu na Kalvariji vikali: 'Ako si Sin Božji, siđi s križa', pokazao je svoju slobodu Sina upravo time što je ostao na tom odru, da do kraja vrši milosrdnu volju Očevu.” [12]

Križ, napisao je sveti Josemaria, „nije bol, ni smetnja, ni gorčina. To je sveto drvo na kojemu Isus Krist pobjeđuje, a gdje i mi pobjeđujemo, kada veselo i velikodušno primamo ono što nam On šalje.”[13] Križ nam najjasnije pokazuje ono što sam spomenuo na početku ovog pisma, naime da sloboda i poslušnost nisu suprotstavljeni, jer se zapravo može

pokoravati iz ljubavi i može se voljeti samo u slobodi. Konkretnije, kršćanska poslušnost ne samo da nije u suprotnosti sa slobodom, nego je i vježbanje slobode. Ja sam veliki prijatelj slobode, i upravo zato toliko volim ovu kršćansku krepost,”[14] napisao je naš Otac govoreći o poslušnosti.

Uvijek je moguće učiniti ono što bismo trebali „zato što mi se prohtije”, iz ljubavi. A kada je riječ o ljubavi prema Bogu, ovo „zato što mi se tako prohtije” je "najnadnaravniji razlog", kao što je rekao i sveti Josemaría. Stoga „ništa nije lažnije od suprotstavljanja slobode sebedarju, jer je sebedarje posljedica slobode.”[15]

9. „Ljubi i čini što hoćeš.”[16] Slavna izjava svetog Augustina, kako je sam zapisao, znači da oni koji čine dobro potaknuti milosrđem ne djeluju samo iz nužde ili obveze, jer *libertas est*

caritatis, „sloboda pripada ljubavi.”[17] Tako možemo razumjeti zašto je Kristov zakon „savršeni zakon slobode” (Jak 1,25), budući da je sve to sažeto, „rekapitulirano” u ljubavi (usp. Rim. 13:8-9).

U svemu možemo slobodno djelovati poput Krista, čineći svojim ono što nam se kaže, iz ljubavi. Stoga, „u poslušnosti, moramo slušati, jer nismo inertni ili pasivni instrumenti, bez odgovornosti ili razmišljanja. I onda, kreativnošću, inicijativom, spontanošću, uložimo svu energiju svog intelekta i volje u naznačeno, i u sve naznačeno i samo u naznačeno. Sve drugo bila bi anarhija.

Poslušnost u radu potiče razvoj svih vaših osobnih vrijednosti i pomaže vam da živite, rastete i steknete veću zrelost bez gubitka osobnosti. Ista si osoba s dvije godine i s osamdeset dvije.”[18] Ova inicijativa, naravno, nije ograničena na prilike kada trebamo biti poslušni. Uvijek

možemo davati prijedloge i doprinijeti svojom kreativnošću gdje god se nalazili, ne čekajući da dobijemo upute, ali uvijek u zajednici s nadležnima.

Sveti Bazilije Veliki je rekao da je svojstveno djeci da budu poslušni iz ljubavi: „Ili se odvrćamo od zla iz straha od kazne i nalazimo se u stanju roba, ili tražimo poticaj za nagradu i sličimo plaćenicima, odnosno pokoravamo se iz ljubavi prema onome koji zapovijeda . . . a zatim imamo raspored djece.”[19] Poslušati iz ljubavi nije oblik voluntarizma koji odbacuje našu inteligenciju. Umjesto toga, to znači uključivanje svih snaga naše duše, korištenje najboljeg od našeg intelekta u traženju dobra rasuđivanjem, i najbolje od naše volje u želji da ga provedemo.

Zapravo, bez inteligencije i slobode – prije svega bez unutarnje slobode –

nije moguća potpuna ljudska poslušnost. A još manje poslušnost poput Isusove. Kao što je naš Otac rekao: „Ne mislim da može postojati prava kršćanska poslušnost ako ta poslušnost nije dobrovoljna i odgovorna. Djeca Božja nisu kamenje ni leševi. Oni su inteligentna i slobodna bića, sva uzdignuta u isti nadnaravni red.”[20]

10. Ali možemo se zapitati: je li moguće poslušati bez razumijevanja, ili čak imati drugačije mišljenje o tome? Jasno da jest. A onda – možda čak i više – ono što se od nas traži može se učiniti iz ljubavi, dakle sa slobodom. Ovdje će, zajedno s milosrđem, često dolaziti u obzir vjera. Pokoravam se bez razumijevanja ili bez istog mišljenja, kada prihvatim da uputa dolazi od razboritih ljudi, koji mogu prosuditi bolje nego ja sam; ili kada prihvaćam da je, nakon što su stvari pažljivo razmotrene, potrebno donijeti

odluku, a na određenoj je osobi da je donese. Poslušnost postaje čin vjere, kada vidimo milost Duha Svetoga u toj odluci i u našoj spremnosti da je prihvatimo.

Kao što je sveti Toma učio, slijedeći Aristotela, volja je sposobnost koja ispravno upravlja osobom, iako joj je potrebno razumijevanje da bi joj se predstavili predmeti izbora.[21] Iz srca dolazi sve što je dobro i sve što je zlo (usp. Lk 6,45); osoba može odlučiti da ne želi razumjeti ili da ne želi razgovarati kako bi bolje razumjela pitanje. Volja – kao što iskustvo pokazuje – može toliko dominirati intelektom da ga čak može prisiliti da porekne nešto objektivno evidentno. Ali naša slobodna volja također može potaknuti naš intelekt da krene novim putevima, a da u danom trenutku nismo sve razumjeli.

Ako se pred poteškoćama i patnjom nađemo zbunjeni i nesposobni razumjeti, pomoći će nam kontemplirati Isusa koji je u svojoj ljudskoj naravi također želio podnijeti ovu vrstu patnje. Moleći „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio” (Mt 27,46), on ispunjava proročanske riječi Psalma 22. Njegov odgovor, s gorljivom slobodom usred njegove patnje, također se hrani psalmom: „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj” (Lk 23,46, usp. Ps 31,6). Isusova poslušnost čini naknadu za Adamovu neposlušnost (usp. Rim 5,19). Cijeli njegov život i smrt je poslušnost Bogu Ocu i uzrok našega spasenja (usp. Fil 2,6-11).

Poslušnost i povjerenje

11. Poslušnost i povjerenje također zahtijevaju jedno drugo, do te mjere da, kada su iskreni, prirodno prelazimo s jednog na drugo. Gdje postoji povjerenje, konzultirati se s

prosudbom druge osobe i, ako je potrebno, učiniti je vlastitom, normalna je manifestacija želje da izaberemo ono što je najbolje. Naprotiv, kad je povjerenje oslabljeno, postoji opasnost da poslušnost postane nešto čisto vanjsko, formalno i daleko. Stoga, kako bi se omogućila zdrava poslušnost, neophodna je atmosfera naklonosti i dobre volje. Da ljudi znaju da su voljeni i da nisu kontrolirani, da ih se pažljivo sluša, da vide da se njihovo mišljenje cijeni: svi ti stavovi povećavaju slobodu i, u isto vrijeme, poslušnost.

Sveti Josemaría je naglasio da je povjerenje ključ za izgradnju prijateljstva između roditelja i djece: „ako nemaju slobodu, ako vide da im nitko ne vjeruje, djeca će uvijek biti sklona prevariti svoje roditelje.”[22] Kada je povjerenje odsutno, brzo se stvaraju udaljenosti i lako se gubi transparentnost, jer je intimnost

delikatno područje koje treba sigurno okruženje da bi cvjetala. Pokušati osigurati samo izvanjsku poslušnost, bez zajedništva volja, je kao graditi kuću na pijesku (usp. Mt 7,26).

U misiji stvaranja ozračja povjerenja veću odgovornost imaju oni koji zauzimaju položaj autoriteta u obitelji ili grupi. Zapravo, njihov prvi čin služenja može biti aktivno njegovanje ovog prostora povjerenja sa svima, dok u isto vrijeme vode put u traženju Božje volje za sebe i za svoje poslanje. Tako će, oslanjajući se jedni na druge, i drugi tražiti i nalaziti Božju volju. Čak i uz potrebnu organizaciju (onu koja je prijeko potrebna, budući da je Djelo „neorganizirana organizacija”[23]), svatko bi trebao moći znati i osjetiti, kao što je rekao naš Otac, da je „slobodan poput ptice.”[24]

Upravo je potreba za kontekstom povjerenja i obiteljske topline navela svetog Josemariju da kaže da je u Djelu najjača zapovijed "molim te". To nije bilo samo pitanje terminologije, već znak prirodnog stava koji postoji među inteligentnim i slobodnim odraslim osobama u obiteljskom okruženju. Štoviše, činjenica da je Djelo nadnaravna obitelj znači da su vjera i ljubav prema bližnjemu, zajedno s povjerenjem, istinski temelji kako vršenja autoriteta tako i poslušnosti.

Poslušnost i apostolska plodnost

12. Naš se Gospodin „naučio poslušnosti kroz ono što je pretrpio; i pošto je postao savršen, postao je izvorom vječnog spasenja svima koji su mu poslušni” (Heb 5,8-9). Naše spasenje, kao plod Kristove poslušnosti sve do smrti na križu, također osvjetljava odnos između

poslušnosti i apostolske plodnosti našega života.

Često smo meditirali o toj sceni u kojoj je Petar poslušao našega Gospodina, iako s ljudske točke gledišta nije bilo baš razumno slijediti njegove upute: „Izvezite na pučinu i bacite svoje mreže za lov“ (Lk 5: 4). Razmotrimo ovo polako. Koliko je dobra proizašlo iz Petrove poslušnosti riječima našega Gospodina *Duc in altum!* „Moć poslušnosti! Genezaretsko jezero uskratilo je svoje ribe Petrovim mrežama. Cijela noć uzalud. Zatim je, poslušan, opet spustio svoju mrežu u vodu i uhvatili su *piscium multitudinem copiosam*, ogroman broj riba. Vjerujte mi: čudo se ponavlja svaki dan.”[25]

13. U apostolskom poslanju možemo i trebamo imati široku osobnu inicijativu koja je plod naše ljubavi prema Bogu i prema drugima. I u isto

vrijeme, slijedeći osobu koja ih usmjerava, trebamo pokrenuti tolike aktivnosti organizirane u središtima Djela, s vjernošću sredstvima koja nam je naš Otac prenio. Sve to činimo ne zaboravljajući da će naše glavno sredstvo uvijek biti molitva. „Molitva, to je naša snaga: nikada nismo imali drugog oružja.”[26]

U Djelu i u organizaciji njegovih apostolata, način poslušnosti je onaj koji je svojstven obitelji, zajedništvu osoba. Misliti na zajedništvo osoba znači misliti na zajedništvo sloboda, zajedništvo osobnih inicijativa koje također "rade Opus Dei", i zajedništvo generacija. Uvjerenje da Bog djeluje u srcima svih i da smo svi pozorni na Božju volju, rađa poslušnost vlastitu obitelji, u kojoj svaki član aktivno nastoji pomoći u provedbi zajedničkog projekta. Tako shvaćena i življena poslušnost je izraz jedinstva, onog jedinstva koje je upravo uvjet za apostolsku plodnost:

ut omnes unum sint... ut mundus credat, da svi budu jedno, da svijet vjeruje (Iv 17,21).

Dok strogo poštujemo razdvajanje između duhovne pratnje i upravljanja osobama, uvijek moramo živjeti i raditi s velikom zahvalnošću za naš kršćanski poziv u Djelu, njegujući bogatstva svake osobe, tako da svi možemo raditi zajedno kao tim i kao obitelj.

Njegovanje autentične kreposti poslušnosti štiti nas i od nesposobnosti slušanja i od servilnosti koja samo izvršava zadatke bez posredovanja unutarnjeg bogatstva koje je Bog dao svakoj osobi. Sveti Josemaría nas je upozorio na te mogućnosti. Rekao je da, s jedne strane, „većina djela neposlušnosti dolazi iz nepoznavanja kako 'slušati' ono što se od nekoga traži učiniti, i na kraju su nedostatak poniznosti ili interesa za

služenje.”[27]] S druge strane, upravo kao posljedica želje da slušamo sa stavom služenja, rekao je da se „u Opusu Dei pokoravamo svojom glavom i svojom voljom; ne kao leševi. Ne mogu nikamo s leševima; pobožno ih pokapam.” [28] Stoga poslušati ne znači samo izvršavati volju druge osobe, već surađivati s tom osobom u jedinstvu volje i glave, mišljenja.

Inteligentna poslušnost svetog Josipa

14. Papa Franjo je u svom pismu o svetom Josipu smatrao kako je „Josip u svakoj situaciji proglasio svoje *fiat*, poput Marije u Navještenju i Isusa u Getsemaniju.” [29] Kada je sveti Josemaría govorio o poslušnosti, često se pozivao na sv. Josipa, jer je u patrijarhu vidio srce željno slušanja, srce koje je bilo pozorno prema Bogu i također pozorno prema okolnostima i ljudima oko sebe. Na

primjer, govoreći o povratku iz Egipta, ističe kako „Josipova vjera ne malaksava; poslušna brzo i točno. Da bismo bolje razumjeli ovu lekciju svetoga Patrijarha, trebamo zapamtiti da je Josipova vjera aktivna, da njegova brza poslušnost nije pasivno podvrgavanje tijekom događaja.”[30]

U tom smislu, naš je Utemeljitelj cijenio činjenicu da je sveti Josip, budući da je bio čovjek molitve, primijenio svoju inteligenciju na situaciju s kojom se suočavao: „U različitim okolnostima svoga života, sveti Josip nikada ne odbija razmišljati, nikada ne zanemaruje svoje odgovornosti. Naprotiv, on sve svoje ljudsko iskustvo stavlja u službu vjere. . . Takva je bila vjera svetog Josipa: puna, pouzdana, potpuna. I to se izrazilo u učinkovitom predanju Božjoj volji s inteligentnom poslušnošću.”[31]

Možemo razumjeti zašto sveti Josemaría, posebno za one koji su pozvani biti sveci usred promjenjivih i izazovnih situacija ovoga svijeta, naglašava potrebu učenja inteligentne poslušnosti koja je integrirana u našu osobnu slobodu.

Marijina poslušnost

15. Posljednjih se godina pobožnost prema Gospi koja razvezuje čvorove proširila svijetom. Ova pobožnost ima vrlo davne korijene, jer je već početkom trećeg stoljeća sveti Irenej Lyonski napisao: „Eva je svojom neposlušnošću zavezala čvor nesreće za ljudski rod; ali Marija ga je svojom poslušnošću razriješila.”[32] Koliko će se samo čvorova koje je nemoguće razriješiti u svijetu i u našim životima, razriješiti ako poput Gospe živimo za Božje planove!

Naš je Otac rekao: „Slijedeći njezin primjer poslušnosti Bogu, možemo naučiti služiti s punom slobodom. U

Mariji ne nalazimo ni traga držanju ludih djevica, koje se pokoravaju, ali nepromišljeno. Gospa pažljivo sluša što Bog želi, razmišlja o onome što ne razumije u potpunosti i pita o onome što ne zna. Zatim se potpuno predaje vršenju božanske volje: ‘Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.’ Nije li to divno? Gospa, naša učiteljica u svemu što činimo, pokazuje nam da poslušnost Bogu nije sluganska i da ne zaobilazi našu savjest. Marija će nam pomoći da duboko u srcu otkrijemo slobodu djece Božje.”[33]

Ako se u nekom trenutku učini da je naša poslušnost u sukobu s našom slobodom, obratimo se Mariji. Gospa će nam izmoliti milost da u istinskoj poslušnosti pronađemo slobodu djece Božje. A uz slobodu i radost.

Sa svom vas ljubavlju blagoslivlja
vaš Otac

Rim, 10. veljače 2024.

[1] Usp. Cornelio Fabro, „Učitelj kršćanske slobode,” u L'Osservatore Romano, 2. srpnja 1977. Također pogledajte „Primat slobode”.

[2] Sveti Josemaría, Molitva Duhu Svetome, travanj 1934.

[3] Katekizam Katoličke Crkve, br. 397.

[4] Sveti Josemaría, Pismo 38, br. 41. Dolje, citati koji ne spominju autora su od svetog Josemarije.

[5] Benedikt XVI., Homilija, 15. travnja 2010.

[6] Sveta krunica, 4. svjetlosno otajstvo.

[7] Franjo, Govor, 17. veljače 2022.

[8] Susret s Kristom, br. 17.

[9] Put, br. 621.

[10] Usp. Sveti Toma Akvinski,
Summa Theologica, II-II, q. 104 a. 1.

[11] Susret s Kristom, br. 17.

[12] Benedikt XVI., Angelus, 1. srpnja
2007.

[13] Kovačnica, br. 788.

[14] Susret s Kristom, br. 17.

[15] Prijatelji Božji, br. 30.

[16] Sveti Augustin, u Epist. Ioannis
ad parthos, VII, 8 (PL 35, 2033).

[17] Sveti Augustin, De natura et
gratia, 65, 78 (PL 44, 286).

[18] Pismo 11, br. 39.

[19] Sveti Bazilije, Regulae fusius
tractatae, prol. 3 (PG 31, 895).

[20] Razgovori, br. 2.

[21] Usp. Sveti Toma Akvinski, Quaest. disp. De malo, q. VI: Intelligo enim quia volo; et similiter utor omnibus potentiis et habitibus quia volo.

[22] Razgovori, br. 100.

[23] Usp. Razgovori, br. 63.

[24] Pismo 18, br. 38.

[25] Put, br. 629.

[26] Pismo, 17. lipnja 1973., br. 35.

[27] Brazda, br. 379.

[28] Bilješke s obiteljskog okupljanja, 9. studenog 1964., u Vázquez de Prada, Osnivač Opusa Dei (III), str. 407.

[29] Franjo, Apostolsko pismo *Patris corde*, 8. prosinca 2020., br. 3.

[30] Susret s Krostom, br. 42.

[31] Ibid.

[32] Sveti Irenej, Adversus hæreses, III, 22, 4 (PG 7-I, 959-960).

[33] Susret s Kristom, br. 173.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/prelatovo-
pismo-10-veljace-2024/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/prelatovo-pismo-10-veljace-2024/) (6.08.2025.)